

**A Kúria
mint fellebbviteli bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kpkf.VI.37.576/2018/7.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás
előadó bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. ... ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: Dr. ... Ügyvédi Iroda

A per tárgya: energiaügyben hozott közigazgatási határozat bírósági
felülvizsgálata

A fellebbezést benyújtó fél: a felperes

A fellebbezés száma: 10.

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Fővárosi
Törvényszék 2018. április 12-én kelt 10.K.700.204/2018/9. számú
ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 10.K.700.204/2018/9. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az alperes FVFO_2017/1641-8. számú határozatát megváltoztatja oly módon, hogy a felperes panaszának helyt ad és a ... Kft. engedélyes által érvényesített kötbérkövetelés mint jogkövetkezmény alkalmazását megtiltja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 80.000 (nyolcvanezer) forint együttes elsőfokú és fellebbezési eljárási költséget.

A kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A fellebbezési alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes, mint felhasználó ... szám alatti ingatlanában 2006. novemberében, új állapotában került felszerelésre egy 2006. október 9. - 2006. október 20. között hitelesített gázmérő. A ... Kft. (a továbbiakban: Engedélyes) munkatársai 2009. szeptember 14-én a felperesi felhasználási helyen általános mérőhely ellenőrzést végeztek, amelynek során a gázmérőt és annak tartozékait megfelelő, ép állapotban találták. Az ellenőrzésről 35000543216/1. szám alatt munkautalványt állítottak ki, ami többek között rögzítette a felperes nyilatkozatát, e szerint a gázmérőn és a jogi záron található adatok megegyeznek a munkautalványon szereplő adatokkal, amelynek helyességét és valóságtartalmát aláírásával elismeri. A mai napon felszerelésre kerülő jogi zárat, azok számát és sértetlenségét leellenőrizte.
- [2] Az Engedélyes munkatársa 2015. június 23-án ismét járt a felperesi felhasználási helyen, ennek során a gázmérő számlálószerkezetét biztonsági matricával látta el. A munkáról 35001486223. szám alatt munkautalvány felvétele történt, amelyet a felperes aláírt.
- [3] Az Engedélyes szakemberei 2016. október 5-én felhasználói rendszerellenőrzést végeztek a felperes jelenlétében. A kiállított munkautalvány szerint a 159740 gyártási számú fogyasztásmérő számlálószerkezetét lezáró OMH plomba környezetében szabálytalan állapotot tapasztaltak. A plomba környezete karcos, a műanyagház sérült, a mérőtesten erős karcolás található a plomba háta mögött. A munkautalványt és a jegyzőkönyvet a felperes megjegyzés nélkül aláírta. A mérő leszerelésre és elszállításra került.
- [4] Az Engedélyes megbízásából Koza László igazságügyi szakértő (a továbbiakban: Szakértő) a gázmérőt megvizsgálta és megállapításairól szakvéleményt készített. Ebben rögzítette, hogy a számlálószerkezet fedelét lezáró plomba alsó és felső nyomata nem volt eredeti. A számlálószerkezet számgombjain és az azokat meghajtó fogaskerekeken sérülések láthatóak, amelyek a számdobok átpozicionálásának, a fedél illegális eltávolításának domináns jelei. A biztonsági matrica sérülésmentes volt, felhelyezése a beavatkozást követő időszakban történt. A sérülések egyértelműen igazolják a külső, illegális beavatkozást. A hatósági plomba cseréje a beavatkozás elfedése, leplezése céljából történt, a beavatkozás a gázt felhasználó érdekében állt.
- [5] A szakvélemény kézhezvételét követően az Engedélyes a felperessel szemben 540.000.- forint kötbér igényt támasztott.
- [6] A felperes panaszt terjesztett elő az alperesnél, amely azt a 2017. június 26-án kelt FVFO-2017/1641-8. ügyiratszámú határozatában elutasította. Az indokolásban megállapította, hogy a mérő igazságügyi szakértői vizsgálata során azonosított plombalenyomati eltérések és a számlaszerkezeten belüli sérülések a mérő felperes számára történő felszerelését követően, pontosabban a 2009. szeptember 14-én végrehajtott ellenőrzése után és a 2015. június 23-i matrica elhelyezés között következtek be. A plomba cseréje a felperes szerződéses időszaka alatt történt, ezért a felelősség őt terheli. A szabálytalan felperesi gázvételezést a szakvélemény és a

hitelesítési jegyzőkönyvben foglaltak alapján az Engedélyes megfelelően igazolta. A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: Get.) rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 19/2009. (I.30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 1. számú mellékletét képező Földgázelosztási Szabályzat (a továbbiakban: GESZ) 18.4.c. pontjában meghatározott szerződésszegés fogalmát a feltárt helyzet kimeríti, amelynek jogszerű következménye a 18.7.b. pontja szerinti kötbér.

A kereseti kérelem

- [7] A felperes az alperes határozatával szemben eljárási- és anyagi jogi jogszabálysértésekre hivatkozással keresetet terjesztett elő kérve annak bírósági felülvizsgálatát. Többek között kifejtette, hogy az Engedélyes 2015. június 23-án szakemberei útján ellenőriztette a gázmérő műszert. A vizsgálatot végző alkalmazottak a mérőműszert tüzetes vizsgálat alá vonták, ellenőrizték a plombák lenyomatait, sorba kötötték egy olyan eszközzel, amely révén az átáramló gázmennyiség mérésének helyessége ellenőrizhető, és ennek segítségével tesztelték az eszközt. A mérőműszer pontosan mért, az addigi jogi zárat megfelelőnek találták. A mérőt egy további jogi zár - egy biztonsági matrica - felhelyezése után a rendszerbe kötöttek hátrahagyták.

Az elsőfokú ítélet

- [8] A törvényszék ítéletében a keresetet elutasította. Kifejtette, hogy az alperes nem sértette meg a Ket. felperes által megjelölt rendelkezéseit.
- [9] Rögzítette, a GESZ 18.9. pontja értelmében a földgáz-vételezés kapcsán történő szerződésszegés bizonyítása az Engedélyest terhelte, amelynek a társaság egyéb iratok mellett a szakvéleménnyel eleget tett. A szabálytalan plomba csere a felperes felhasználói időszaka alatt, a 2009. szeptember 14-i ellenőrzés és a 2015. június 23-i biztonsági matrica felhelyezése között történt.
- [10] Az ítélet indokolása 9. oldal harmadik bekezdésében rögzíti, nem helytálló az a felperesi érvelés, amely szerint az Engedélyes nem tudta bizonyítani, hogy abban a pillanatban, amikor a nyaralójában a mérőműszert felszerelték, még nem voltak ott az állított eltérések a műszer plombalenyomatán. A 2009. szeptember 14-i ellenőrzésről kiállított munkautalvány közokiratnak minősül. Ennek tartalmából pedig kizárható, hogy a felperes a mérőt már eleve sérült állapotában vette volna át. A GESZ 2012. január 1-jétől hatályos 18.5. pontja szerinti rendelkezés a 2009. szeptember 14-i ellenőrzés időpontjában még nem volt hatályos.
- [11] A bíróság kifejtette, a mérő felszerelésekor, 2006-ban hatályban lévő jogszabály a gázmérő állagmegóvását és védelmét a fogyasztó kötelezettségévé tette.

A fellebbezés és ellenkérelem

- [12] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, tartalma szerint annak hatályon kívül helyezése és a támadott alperesi határozat megváltoztatása iránt.
- [13] Hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság tévesen vont le következtetést ítélete 9. oldal harmadik bekezdésében a 2009. szeptember 14-i ellenőrzésről kiállított munkautalványból. Indokolatlanul mellőzte a – szintén közokiratnak minősülő – 2015. június 23-i munkautalványban írtakat. A keresetében már előadta, hogy utóbbi időpontban a helyszíni vizsgálatot végző szakemberek a mérőműszert tüzetesen megvizsgálták, ellenőrizték a plombák lenyomatait és tesztelték az eszközt. Megállapították, hogy a mérőműszer pontosan mért és az addigi jogi záruk megfelelőek, továbbá egy újabb jogi zárat – egy biztonsági matricát – helyeztek fel.
- [14] A fentiek a felperes szerint azt jelentik, hogy a Szakértő által megállapított jogellenes beavatkozás a felszerelési üzembe helyezéskor vagy a leszerelést és cserét követően történt.
- [15] Tőle, mint laikus fogyasztótól nem várható el, hogy felismerje a jogellenes beavatkozásokat, nem véletlen, hogy a GESZ 18.5. pontja 2012. január 1-jétől változtatott a felelősségi rendszeren.
- [16] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Kifejtette, a kiállított munkautalványok nem minősülnek közokiratnak, ellentétben a hitelesítési bizonyítvánnyal, amely igazolja, hogy a mérőeszközt a törvényes tanúsító jellel ellátták. A hitelesítési bizonyítvány és a 2009-es munkautalvány igazolják, hogy milyen volt a mérő felszerelési állapota. A leszerelési időpontban a mérőt zárt, a felperes aláírásával hitelesített dobozban szállították el, ez pedig kizárja a sérülések leszerelés után történő bekövetkezését.
- [17] A 2015. június 23-án kiállított munkautalvány a felperes által állított munkák elvégzését nem dokumentálja. Abból az állapítható meg, hogy biztonsági matrica került felhelyezésre.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [18] A fellebbezés alapos.
- [19] A Kúria a fellebbezést a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340. § (5) bekezdése szerint tárgyaláson bírálta el.
- [20] A fellebbviteli bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és fellebbezési ellenkérelem keretei között változtathatja meg, e korlátok között azonban a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalta, illetőleg nem határozott.
- [21] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a törvényesen megállapított tényállásból nem helytálló jogi következtetésre

jutott, amellyel a másodfokú bíróság nem ért egyet.

- [22] A fellebbviteli bíróság megítélése szerint az alperes a Ket. 50. § (1) bekezdésében rögzített tényállás-tisztázási kötelezettségének eleget tett, azonban - akár csak a törvényszék - nem tulajdonított megfelelő jelentőséget az Engedélyes munkatársa által 2015. június 23-án végzett munkának és az arról kiállított munkautalványban foglaltaknak.
- [23] A Kúria hangsúlyozza, az Engedélyes által kiállított munkautalványok - a jogerős ítéletben írtakkal szemben - nem minősülnek közokiratnak, mert azokat nem bíróság, közjegyző, vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv állította ki (Pp. 195. § (1) bekezdés).
- [24] A GESZ 18. pontja az elosztóhálózat-használati szerződés megszegésének eseteit szabályozza. A 18.3.e. pont értelmében a felhasználó részéről az elosztóhálózat-használati szerződés megszegésének minősül, ha szabálytalanul vételez. A 18.4.c. pont alapján szabálytalan vételezésnek minősül, ha a felhasználó a fogyasztásmérő berendezés megrongálásával méretlen gázt vételez. A 18.7.b. pontja kimondja, a 18.4. szerinti szerződésszegések jogkövetkezménye a 18.4.b-f. pontjai esetére kötbér. A 18.9. pont rögzíti, a szerződésszegést a földgázelosztó köteles bizonyítani.
- [25] Az Engedélyes arra alapította kötbérigényét, hogy a felperes szabálytalan gázvételezést végzett, ami szerződésszegésnek minősül. Az alperes határozatában kifejtette, a szabálytalan felperesi gázvételezést a szakvélemény és a hitelesítési jegyzőkönyvben foglaltak alapján az Engedélyes megfelelően bizonyította. Igazolt az a tény, hogy a gázmérőn külső beavatkozás történt, azzal szabálytalan gázvételezést valósítottak meg.
- [26] A fellebbviteli bíróság kiemeli, az Országos Mérésügyi Hivatal által 2006. október 20-án kiállított perbeli hitelesítési bizonyítvány közokirat. A munkautalványok ugyanakkor - a fent kifejtetteknek megfelelően - az Engedélyes olyan magánokiratai, amelyeket a felperes aláírt.
- [27] A 2015. június 23-án elvégzett munkákról az Engedélyes munkautalványt állított ki, amelyből az állapítható meg, hogy 1 darab biztonsági matricával látta el a gázmérőt. A biztonsági matrica száma szerepel a munkautalványban, amit a felperes aláírt, azon szerepel a szerelő kódja és aláírása is.
- Az alperes által sem vitatottan a biztonsági matrica felhelyezése azt a célt szolgálja, hogy az OMH plombához - a biztonsági matrica sérelme nélkül - ne lehessen hozzányúlni. Ilyen tartalmú nyilatkozatot tett az alperes jogi képviselője a fellebbviteli tárgyaláson. Mivel a gázmérő 2015. június 23-án felhelyezett biztonsági matricája a Szakértő vizsgálatakor sérülésmentes volt, ezért következtetett arra a Szakértő és az alperes is, hogy a gázmérő manipulálására - amely az OMH plombát is érintette - 2015. június 23-át megelőzően került sor.
- [28] A Kúria rámutat, a plomba környékén található sérüléseket a fentiekre figyelemmel a 2015. június 23-ai munka elvégzésénél az

Engedélyes szakemberének észlelnie kellett volna, ez azonban nem történt meg, a vonatkozó munkautalvány erre utaló megállapítást nem tartalmaz.

- [29] A fellebbviteli bíróság szerint a felperesnek felróható szabálytalan gázvételezést - szerződésszegést - az Engedélyes a GESZ 18.9. pontjában foglalt kötelező rendelkezés ellenére nem tudta bizonyítani. A gázmérő manipulálása nem vitatottan megtörtént, azonban nem igazolt, hogy ezt a magatartást a felperes tanúsította. Ugyanis az OMH plomba „feltörésére” utaló jelek 2015. június 23-ai figyelmen kívül hagyása az Engedélyesnek róható fel, ebből a felperesnek hátránya nem származhat. Ezzel az Engedélyes elvesztette a felperesi szerződésszegés bizonyításának lehetőségét.
- [30] Az elsőfokú bíróság az Engedélyest végzésében felhívta beavatkozásra. A végzést az Engedélyes átvette, beavatkozás iránti kérelmet nem terjesztett elő.
- [31] Az elsőfokú bíróság ítélete és az alperes határozata sérti a GESZ 18.9. pontját és ezen keresztül a 18.7.b. pontját.
- [32] A Kúria a fentiekre figyelemmel az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az alperes határozatát megváltoztatta oly módon, hogy a felperes panaszának helyt adott és az Engedélyes által érvényesített kötbérvételezés, mint jogkövetkezmény alkalmazását megtiltotta.

A döntés elvi tartalma

- [33] *Az OMH plombát védő biztonsági matrica - mint jogi zár - elhelyezésekor az OMH plomba sérüléseit és a gázmérő manipulálására utaló egyéb jeleket az Engedélyes szakemberének észlelnie kell. Ennek elmulasztása nem eshet a felhasználó terhére és - a perbeli tényálláshoz képest - megakadályozhatja a felhasználói szerződésszegés engedélyesi bizonyítását.*

Záró rész

- [34] A pereszes alperes köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperes részére együttes elsőfokú és fellebbezési eljárási költség megfizetésére.
- [35] Az alperes személyes illetékmentessége folytán a feljegyzett kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján.
- [36] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. február 27.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő